

دانشگاه گیلان
وزارت آموزش و پرورش
انرژی کل آموزش و پرورش استان خراسان
معاونت آموزش و پرورش شهرستان جاباب

بررسی تاثیر دوزبانگی دانش آموزان مقطع ابتدایی در پیشرفت تحصیلی آنها

فاطمه جارون

دانشجوی دوره کارشناسی علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان اروند آبادان

Fatemehjaroon18@gmail.com

چکیده

در جهان کنونی پدیده چند زبانگی امری عادی است و یافتن کشوری که در بین گویشوران آن حداقل دو زبان وجود نداشته باشد، تقریباً امری محال است. زبان وسیله اصلی ارتباط، تفهیم و تفاهم است و بنیاد همه فعالیت های ذهن انسان را تدارک می بیند ولی برای کودکان دوزبانه، گاهی سد راه ارتباط، تفهیم و تفاهم می گردد. دوزبانگی عبارت است از حالتی که فرد به زبان دیگری غیر از زبان مادری خود سخن بگوید. چگونگی ارتباط میان دوزبانگی و تعلیم و تربیت از موضوعات مهمی است که امروزه سیاست گذاران آموزشی، برنامه ریزان، روانشناسان، زبان شناسان و معلمان با آن مواجه اند. در این زمینه با تعدادی از معلمان صحبت کردیم و آنها تجربیات خود را در این زمینه در اختیار ما قرار دادند. با توجه به اینکه در سیستم آموزشی کشور ایران، کودکان دوزبانه در بدو ورود به مدارس باید مسائل خود را به زبان فارسی حل کنند، به دلیل ناتوانی در درک مطالب به زبان فارسی، همواره در معرض خطر افت تحصیلی، گوشه گیری و ترک تحصیل قرار دارند. در سال های پیش کلاس های دوزبانه ای که در شهر یورماه در مدارس برای این دانش آموزان برگزار می شد، تا حدودی به این کودکان دوزبانه کمک می کرد؛ اما با حذف این طرح اکنون همگی کودکان از مهرماه وارد مدرسه می شوند.

کلید واژه: دوزبانگی، معلمان، زبان

۱. مقدمه

در جهان امروز آموزش و پرورش رکن اساسی رشد و شکوفایی ملت ها است و باید برای همه ی آحاد ملت شرایط یکسان فراهم آورد تا هر کس به مقتضای استعداد و توانایی خود ویژگی های ارزنده نهفته در درون خود را آشکار کند. از طرف دیگر در هر کشوری وحدت ملی، هویت دینی، اجتماعی، حفظ میراث فرهنگی و امکان تبادل نظر اقشار مختلف یک ملت با هر موقعیت ایجاب می کند که ارتباط افراد ملت با یکدیگر صمیمانه تر گردد. مسلماً زبان مشترک اولین گام در جهت ایجاد این وحدت می باشد. به همین دلیل است که همه کشورها به منظور حفظ صیانت ملی خود در قانون اساسی کشور هایشان زبانی را به عنوان زبان رسمی معرفی می کنند (نصیری زرنندی، علی اکبری، ۱۳۹۸). امروزه به ندرت می توان کشورهایایی را سراغ داشت که لافل بخش کوچکی از جمعیت آن به دو یا چند زبان صحبت نکنند. هم اکنون حدود چهار هزار زبان گوناگون تخمین زده می شود. توزیع زبان ها یکسان نیست. بعضی نواحی عملاً تک زبانه هستند؛ در حالی که در برخی نواحی دیگر ممکن است حتی به چند زبان سخن گفته شود (ابوالقاسمی، رضایی، ۱۳۹۰). این مطالعه با عنوان تاثیر دوزبانه بودن بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان با هدف بررسی اثر دوزبانگی دانش آموزان و میزان تاثیر بر افزایش رشد تحصیلی آنها انجام شده است. یافته های این مطالعه نشان می دهد که دوزبانگی پدیده ای است جهانی که در اکثر کشورهای جهان وجود دارد و عبارت از حالتی است که فرد به زبان دیگری غیر از زبان مادری خود آموزش می بیند. این حالت تا قبل از دهه ۱۹۶۰ مانعی برای پیشرفت تحصیلی در نظر گرفته می شد، اما امروزه به عنوان یکی از مولفه های مهم در یادگیری در پیشرفت تحصیلی برای دانش آموزان محسوب می شود. چرا که فرد دوزبانه از زمان آغاز آموزش رسمی، با زبان دیگری که در کشور عمومیت یافته و در حکم زبان دوم می باشد، آشنا شده و آموزش می بیند که قدرت وی در یادگیری و درک بهتر معانی را فراهم کرده و زمینه های پیشرفت